

2. ROZEWRZEĆ (3) *vb pf*

o oraz pierwsze e *prawdopodobnie jasne* (tak w roze-); w -war- a *jasne*.

fut 3 sg rozewrze (1). ◇ praet 3 sg n rozwarło (1). ◇ [3 pl subst rozwarły.] ◇ imp 2 sg rozewrzy (1). ◇ [part praet act rozwarzy.]

Sł stp, Cn brak, Linde XVII w.

1. *Otworzyć szeroko, rozszerzyć; przen (2) :*

rozewrzeć co (1): GrzegŚm 24; [Przetoż rozwarło piekło dużą ńwoię [dilataoit infernus desyderium suum]/ á otworzyło przez miary pólzcękę ńwoię BibRadz Is 5/14 [przekład tego samego tekstu GrzegŚm]].

a) Pozwolić się wydostać, uzewnętrznić [czego] (1) : Bo gniew iż yełth yáko ogyeń rozzarzyłty/ w który gdi co wrzucą/ wnet ńie ńpali á ńpłonyeye [...]. Dla czego ten człowiek który gniewu ńwą wołą dáye/ á onego zaráz rozewrze/ wtych rzeczách kthoreby ná then čás czynił bárzo ńoby ńzkodzyen bywa. *GliczKsiąż G3.*

2. **[Zerwać obrady sejmowe [co]:** Ná początku roku 1545 ná Trzy Krole ńłożon był Seym do Krákowá/ ná którym ńie nic nie pońtanowiło: rozwarły go fákcye przeciwne *BielKron 1597 585.*]

3. **Rozłożyć szeroko, rozczapierzyć [co] (1) :** (*nagł*) Wńy w brodzye. (-) ZApuć w brodeń ogáry/ á rozmietuy ńieci [...]. Rozewrzy pięć pálnoktow/ záiedźze od vchá/ Nápedziłz ńiá w kupę/ tego złego ducha. *RejZwierz 140v.*

4. **[W zwrocie: »rozewrzeć konia« = spić konia, pobudzić do szybszego biegu:** który [*P. Decjusz*] gárdłá ńwego zá zdrowie R:P: nie litował/ gdy rozwarłzy koniá w pońrzodek hufcá nieprzyacielskiego/ [...] w tárgnął *CiceroKoszKarc A2.*]

Synonimy: 1. rozdziewić, rozszerzyć; 2. rozerwać, zerwać; 3. roszczepierzyć.

Formacje współrdzenne cf 1. ODEWRZEĆ.